

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyon nga Waray
Tuig XXXVII Ihap 17
Septembre 7, 2006
www.philippinerevolution.net

Editorial

Panmwersa ngan panguwat para mag-iha pa ha poder

Waray putas an magdugo ngan tinuyaw nga pagmamaniobra ni Gloria Arroyo, gamit an ngatanan nga makatinnan nga instrumento han estado ngan iba pa nga dayag ngan sekreto nga pamaagi para labaw nga pahugton an pagkapyot niya ha poder.

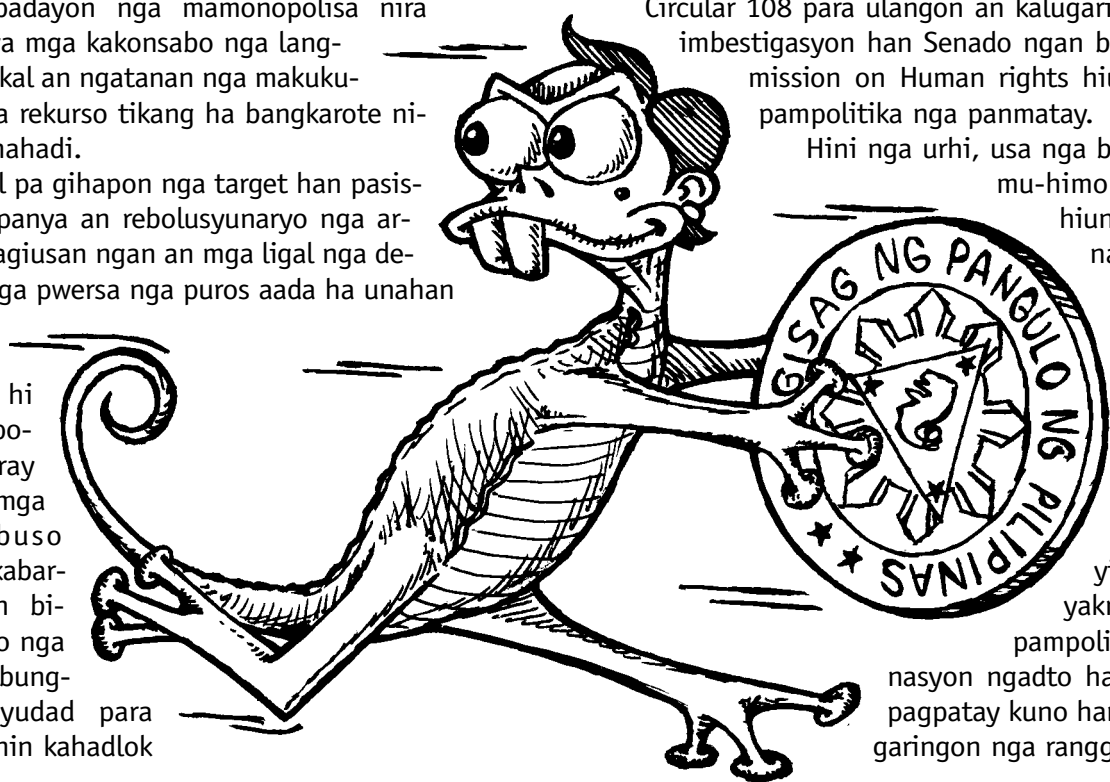
Dudrungan an mga iskema han rehimen agud uwaton an katawhan ngan rumkon, kun diri man paliton, an iba pa nga poyde mag-ulang ha waray paghugpoy nga ambisyon ni Arroyo nga mapahilawig pa an katin niya ha poder ngan padayon nga mamonopolisa nira ngan han iya mga kakonsabo nga langyaw ngan lokal an ngatanan nga makukurakot pa nga rekurso tikang ha bangkarote niya nga paghahadi.

Prinsipal pa gihapon nga target han pasista nga kampanya an rebolusyunaryo nga armado nga kagiusan ngan an mga ligal nga demokratiko nga pwera nga puros aada ha unahan han pakigbisog para patalsikon hi Arroyo ha poder. Waray wantas an mga pangangabuso militar ha kabaryuhan ngan bisan ha damo nga sentro nga bungto ngan syudad para magsabrag hin kahadlok

kontra ha katawhan. Padayon an panmatay ngan pansikmit han mga *death squad* ni Arroyo ha mga progresibong militante nga pwera. Diri matatahuban an kriminal nga responsabilidad ni Arroyo ngan mga kakonsabo nga pasista bisan han gintindog hini nga Melo Commission nga kunuhay mag-iimbestiga ha panmatay ha mga aktibista ngan kritikal nga mamarahayag.

Kadungan hini, padayon nga gin-gagamit han rehimen an EO 464 ngan kasumpay hini nga Memorandum Circular 108 para ulangon an kalugaringon nga mga imbestigasyon han Senado ngan bisan han Commission on Human rights hiunong ha mga pampolitika nga panmatay.

Hini nga urhi, usa nga bag-o nga hini-mu-himo nga estorya hiunong kuno ha nahiangian nga lubnganan han mga "biktima han pagpurga" ha Leyte an iginduduso han rehimen para ibalyista an karukayaknon han mga pampolitika nga asasinasyon ngadto ha tagdamo nga pagpatay kuno han BHB ha kalugaringon nga ranggo. Katuyuanan

Mga landaw hini nga isyu...

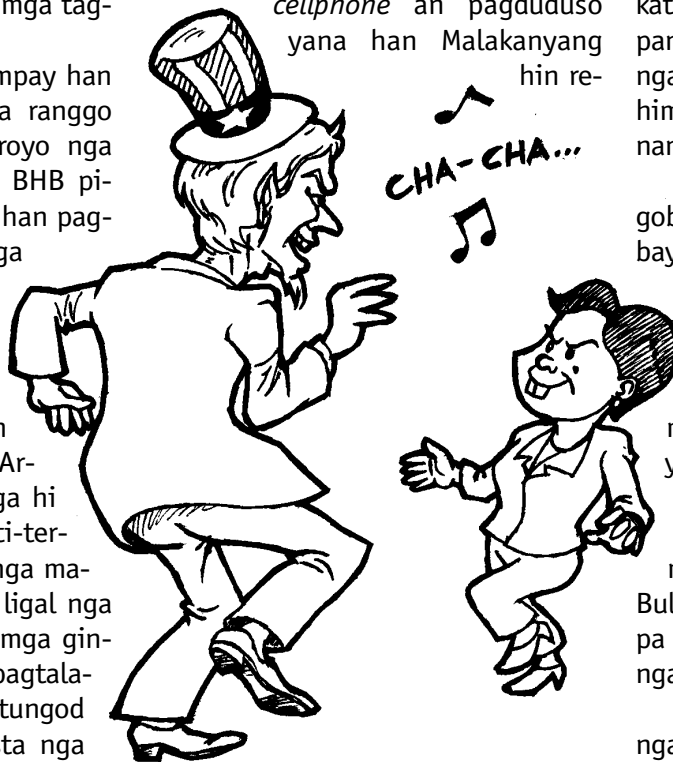
Natutuyaw nga AFP PAYPAY 5	43 armas nakumpiska ha mga operasyon dis-arma PAYPAY 8	Panlimbong ha eksam ha narsing PAYPAY 12
-------------------------------	---	---

liwat hini nga intriga nga pag-usa-hon an ligal nga partido nga Bayan Muna ngan an sekreto nga NDFP, lanaton an mga prinsipal nga personahe hini nga mga organisasyon, dudrungan hira nga igladawan nga demonyo ngan ihimulag ha katawhan. Kaparte na gihapon hini nga pagpapakaraut an panalinguha nga maipiliw an mga progresibo nga partido ha parlamentaryo nga natad ngan tarhugon an masa nga kaapihan, mga tag-suporta ngan alyado nira.

Pirit liwat nga iginsusumpay han Malakanyang an hiluag nga ranggo han iba-iba nga kontra-Arroyo nga oposisyunista ha PKP ngan BHB pinaagi han kadaan nga linya han pagkokonsabuhay hini nga mga pwera para ha destabilisasyon.

Gin-aapura liwat han Malakanyang an pagpapaprobar ha lehislatura han maiha na nga iginduduso ni Arroyo ngan han amo niya nga hi US President Bush nga "anti-terrorism bill" agud labaw pa nga mapabuylo ngan matagan hin ligal nga bendisyon an unob na nga mga ginhihimo han rehimen nga pagtala-pas ha tawhanon nga katungod ngan mga dayag nga pasista nga

pitad. Kaupod hini an pagkonsidera nga terorista nga krimen an paglansar hin mga rali ngan anuman nga pagkondenar ha gobyerno; pag-aresto hin waray mandamyento ngan pagpriso hin diri ginsasalawdan hin kaso ngan gindadara ha husgado ha sakob han 72 kaoras; pagsurbeylans ha mga telepono ngan *cellphone* ngan iba pa. Kasagubay han plano nga hiluagan nga surbeylans ha mga *cellphone* an pagduduso yana han Malakanyang hin re-

gulasyon nga nag-oobligar nga iparehistro an ngatanan nga mga *cellphone* ngan SIM.

Diri pa la maiha igin-gawas liwahan han Malakanyang an Executive Order 420 nga nagtindog han iskema nga Unified Multipurpose Identification (UMID) para kuno "urusahon an ngatanan nga mga ID nga kinahanglan ha pakikigtransaksyon ha iba-iba nga ahensya han gobyerno". An tinuod, katapusan nga katuyuanan hini an pangandaman an pagtindog hin usa nga sistema nga National ID nga hihi muon nga rekisitos para ha ngatanan nga mulupyo.

Ha sugad, magkakamay-ada an gobyerno hin kapasidad nga subaybayan ngan kontrolon an gios han mga tawo, labina han mga ginkokonsidera nga kaaway han gobyerno. Pangangandam na liwat ha pagpatuman han sistema nga National ID an ginhihimo yana han 7th Infantry Division nga pag-obligar hin may kadungan nga mabangis nga panarhug ha mga taghimaryo han Nueva Ecija, Bulacan, Pampanga, Aurora ngan iba pa nga probinsya han Central Luzon nga magpakita hin sedula.

Pinakahiluag ngan panmaihaan nga maniobra han Malakanyang an Cha-cha (o pagbabag-o ha bataan nga reaksyunaryo nga balaud) para himuon nga ligal an waray ulang nga paglandaw ha poder ni Arroyo, an krudo nga pasista nga panmumuytoy ngan an dugang nga pag-aabri han nasud ha panginginlabot han imperyalismo nga US ha teritoryo ngan ha mga pan-ekonomiya, pampolitika, panmilitar ngan iba pa nga pansakob nga karukayaknon han Pilipinas. Pinaagi han Cha-cha pormal nga mabebendisyon an maiha na nga adyenda han rehimen nga balyuan an porma han gobyerno para mapahilawig pa ni Arroyo an iya diri lehitimo nga pangatungdanan, ipiton pa an mga kalibrihan sibil, limitaran an protek-

ANG Bayan

Taon XXXVII Blg. 17 Setyembre 7, 2006

Igin-gagawas an *Ang Bayan* ha yinaknan nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ngan Ingles.

Mahihimo ini nga i-download tikang ha Philippine Revolution Web Central nga makikita ha:

www.philippinerevolution.net

Nakarawat an *Ang Bayan* hin mga kontribusyon ha porma hin mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton pahayagan. Maaabot kami pinaagi han mga *email* ha: angbayan@yahoo.com

Gin-uunod

Editorial

Panmwersa ngan panguwat para mag-iha pa ha poder	1
Diri nagtatapos ha impeachment	3
Melo Commission	4
Mass graves ha Leyte, hinimu-himo han AFP	4

Panhihibang han pasista nga estado

Natutuyaw nga AFP	5
Pangangabus militar ha Samar	6
Palparan: Talawan nga pasista nga kriminal	7

Mga landaw nga opensiba

43 armas tikang ha mga pagdis-arma	9
Mga armado nga aksyon	10
Tikang ha Far South Mindanao Region	10
Oil spill ha Guimaras	11
Panlimbong ha eksam han narsing	12

Iginpublikar an *Ang Bayan* duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista han Pilipinas

Padayon ha "Editorial..." paypay 3

ANG BAYAN Setyembre 7, 2006

syon ha mga demokratiko nga katu-
ngod ngan himuon nga gisasayoni
para ha rehimen nga magdeklarar hin
balaud militar ngan *state of national
emergency* ngan magsuspendir han
writ of habeas corpus. Para makasegu-
ro ha padayon nga suporta han US,
paparaon liwat an anuman nga nahi-
bibilin nga proteksyon ha presente
nga reaksyunaryo nga konstitusyon
ha nasudnon nga soberanya, nasyu-
nal nga patrimonya ngan kontra ha
armado nga panginginlabot han mga
imperyalista.

Iginplastar na yana han Malakan-
yang ngan mga kakonsabo hini ha
Korte Suprema ngan Commission on
Elections (COMELEC) an dalan para
diretso na nga maaprubahan an peke
nga "people's initiative" para ha Cha-
cha. Kunuhay ginriwahan, pero an ti-
nuod ginhimuan la han COMELEC hin
paagi para maipasa dayon ha Korte
Suprema an petisyon han Sigaw ng
Bayan ngan Union of Local Authori-
ties of the Philippines (ULAP) para
malikyan an pag-atubang ha damo
nga pagriwa nga magpapaiha pa ha
proseso—labina kay damo an ginku-
kwestyon nga anomaliya ha nakalap
kuno nga mga pirma.

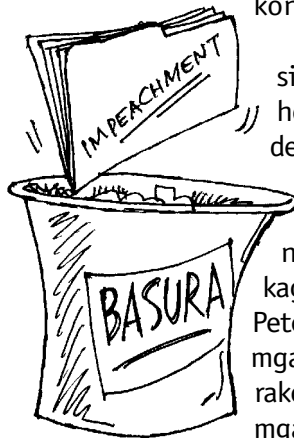
Bisan pa man nga diri direkta nga
ginpaburan han COMELEC an peti-
syon, nagkomentaryo naman ini nga
"baga hin nabaton (han Sigaw ng Ba-
yan) an mga rekisitos nga nakaplas-
tar ha balaud para ha pangalap hin
mga pirma", samtang waray man hi-
ni analisara an mga pirma.

May damo nga ihap han mga hu-
wes ha Korte Suprema nga katin han
Malakanyang nga ginlalauman nira
nga magbabalyista ha mga nauna
nga desisyon hini kontra ha "people's
initiative". Ha sugad maidadayon na
an paghimo han reperendum para hi-
ni antes an pagtikang han opisyal
nga panahon han eleksyon ha 2007.
Ginlalanat liwat nga makuha na an
sadang nga ihap ha reaksyunaryo nga

Diri nagtatapos ha *impeachment*

Ginpatay man han mga tangkod nga niyu-tiyo ni Arroyo an kaso
nga *impeachment* ha sakob han Kongreso, nagpapabilin nga buhi
ha gawas hini an mga paggios han katawhan agud maipagawas an ka-
matuoran.

Iginlansar diri pala maiha han iba-iba nga grupo an "caravan pa-
ra ha kamatuoran ngan hustisya". Hini nga kampanya, dadad-on nira
ha iba-iba nga lugar an pito nga kahon nga nag-uunod han ebidens-
ya han panlimbong, pangungurakot ngan panmatay ni Gloria Arroyo.
Ini an ira baton ha panawagan han katawhan para ha kamatuoran la-
bi pa nga ginsadhan na han rehimen an ngatanan nga mga natad han
konstitusyunal nga pakigbisog.

Matitigamnan nga gin-ulang han mga kongre-
sista nga maka-Arroyo an pag-abri han mga ka-
hon nga ginsering nga ginsusudlan han mga ebi-
densya han mga krimen ni Arroyo. Kaupod dinhi
an ebidensya han pagkamay-ada hin sekreto
nga *bank account* han pamilya Arroyo ha usa
nga bangko ha Germany nga nag-uunod han pira
kagatos kamilyon nga dolyar. Sigon kan Rep. Allan
Peter Cayetano, gintatago han pamilya Arroyo ha
mga *bank account* nga sugad hini an ira mga ginku-
rakot tikang ha ilegal nga pagkapot ha badyet han
mga lokal nga gobyerno, mga kikkak tikang ha
pampubliko nga proyekto sugad han NAIA-3 ngan Northrail project ngan
suhol tikang ha mga kriminal nga aktibidad sugad han hweteng. Ini nga
bank account usa la ha hilaba nga listahan han mga sekreto nga katiga-
yunan han pamilya Arroyo. Sugad han ginlalauman, riniwa an mga Arro-
yo nga ipailarum ini ha imbestigasyon lugod gin-aro nga mapatalsik ha
Kongreso ngan gintatarhug nga kakasuhan hin libelo hi Cayetano. **AB**

Kongreso para igtransporma an Bata-
san komo *constituent assembly* nga
may poder magbag-o ha konstitusyon
bisan pa matalapas an probisyon nga
nagpaplastar nga kinahanglan may
bulag nga pag-abuyon an Senado.

Sugad han ginhimo nga krudo
nga pagbasura ha *impeachment*, wa-
ray pag-aalang nga ginliligis, gintu-
tuis ngan ginmamaniobra han rehi-
men Arroyo an ngatanan nga naitala-
an nga proseso para ha hamad nga
hingyap nga makagpatakas pa ha po-
der.

An kahamad ha gahum ngan nga-
tanan nga pribilehiyo nga kasagubay
hini asya an nagduso ha rehimen
Marcos hadton dekada 1970 para
mag-imponer hin dayag nga pasista

nga paghahadi, monopolisahon an
poder pampolitika ngan bag-uhon an
reaksyunaryo nga konstitusyon para
humaum ini ha sugad nga adyenda.
Waray anuman nga pagkakaiba an
ginhahasog yana nga dalan han rehi-
men Arroyo ngan waray liwat magi-
gin pagkakaiba an hingaradtuan hini.
Pareho ha panahon ni Marcos, an
mga ginhihimo yana ni Arroyo nagtu-
tutdo ha katawhan nga tama ngan ki-
nahanglan na an ira hugot nga pag-
bubutok ha armado nga rebolusyon
ngan dayag nga panmasa nga pakig-
bisog tubtub makab-ot an mapagde-
sisyon nga kadaugan. Ngan pareho
kan Marcos, ibabagsak hi Arroyo han
gamhanan nga pwersa han nanga-
ngalas nga katawhan. **AB**

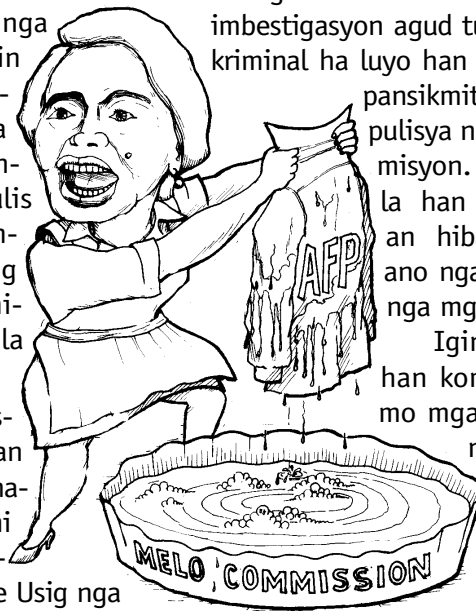
Paraghugas-kamot han rehimen Arroyo

Syahan pala nga adlaw han gintindog han Malakanyang nga Melo Commission gintapos na mismo ni Gloria Arroyo hin nag-uusahan an trabaho hini. Ha usa nga pahayag hadton Agosto 31, naghimo na hi Arroyo hin kalugaringon nga kongklusyon ha imbestigasyon ngan direkta na niya gin-abswelto an kalugaringon ngan an iya mga militar ngan pulis ha kriminal nga baratunon ha sobra na 740 nga kaso hin panmatay hin mga aktibista ngan kritikal nga taga-midya. Sering niya, an mga igin-aakusar ha militar ngan pulis “ngatanan hinimu-himo han pampolitika nga oposisyon kakonsabo an Wala ha katuyuanan nga igdestabilisa” an iya rehimen.

Ha sugad labaw nga linandaw an kamatuoran nga gintindog ni Arroyo an Melo Commission agud la magserbe nga instrumento para makaghugas-kamot hiya ngan an iya mga pasista nga niyu-tiyo ngan igpalin an akusasyon ha mga biktima mismo ngan ha pira nga murutimot nga elemento han militar ngan pulisya ngan mga batos nira nga lumpen o iba pa nga inosente. Kabaliskaran ini ha syahan nga igindeklarar nga katungdanan hini nga imbestigahan an samwak nga mga pampolitika nga panmatay.

Sunud-sunuran ha pahayag ni Arroyo, direkta nga igindeklarar ni reti-

rado nga Associate Justice Jose Melo, tsirman han komisyon, nga “matuod-tuod” an report ni Maj. Gen. Avelino Razon han PNP-Task Force Usig nga an kadak-an han mga pampolitika nga panmatay mahiaakusar ha mga aada ha Wala mismo. Pananglitan, iginpipirit han Task force Usig nga an Bagong Hukbong Bayan (BHB) an nagpatay kan Sotero Llamas, anay lider han Partido Komunista han Pilipinas ngan BHB ha Bicol, ngan sugadman liwat ha mga kilala nga progresibo nga lider ha Eastern Visayas nga hira Atty. Fele-

dito Dacut, Rev. Peter Edison Lapuz ngan Paquito Diaz.

Igin-insister liwat ni Melo nga an imbestigasyon agud tudlukon an mga kriminal ha luyo han panmatay ngan pansikmit buruhaton han pulisya ngan diri han komisyon. An katuyuanan la han komisyon amo an hibaruan kun kay ano nga nahitatabo ini nga mga panmatay.

Igintutubyan na la han komisyon ha mismo mga gin-aakusaran nga naghimo hin mga panmatay an pag-imbestiga ha kalugaringon, samtang an komisyon mismo magpapabilin nga inutil ngan makokontento na la ha waray pulos nga pag-inaram ha magkadirudilain nga mga pagtatahap. Temprano pa la, hul-os na nga nawarayan hin hangin an paghihimbog hadto han komisyon nga “waray ini pag-aalngan ha hihimuhon hini nga imbestigasyon”. **AB**

Estorya nga “mass graves” ha Leyte, hinimu-himo han AFP

Waray putas ha pag-iinaringasa an mga tagapagyakan han AFP hiunong ha ginsesering nira nga kadiskobre kuno hin “lubnganan han mga biktima” han “internal nga pagpurga” han Bagong Hukbong Bayan hadton dekada 1980 ha Inopacan, Leyte. Desperado kaupay an AFP ngan Malakanyang nga maghimo hin mas dako nga aringasa agud lumson an hiluagan nga pagkondenar ha sakob ngan gawas han nasud ha ginhihimo hini nga kampanya han terorismo ngan pasista nga panmumuyopoy kontra ha katawhan Pilipino.

Waray pa ngani anuman nga siyentipiko nga pag-aram ha mga tul-an nga ginpapagawas nira nga naukad ha “mass grave” dagmit nira nga igindek-

larar nga sasalawdan hin kaso nga “pagpatay” hira Kasamang Jose Ma. Sison, Luis Jalandoni ngan Congressman Satur Ocampo. Makatatawa nga iginpanhambog pa han AFP nga may-ada hira usa nga “testigos” nga nagsesering nga nakakita ha dokumento nga ginpirmahan kuno ni “Amado Guerrero” (dati nga ngaran ha pakigbisog ni Ka Joema), “Ka Satur” ngan “Ka Louie” nga nagmamando kuno nga himuon an pagpatay ha mga “deep penetration agent” han militar. Baga hin nahingalimtan han AFP nga hi Ka Joema in priso ha Fort Bonifacio tikang 1977 tubtub 1986, samtang hi Ocampo naman priso tikang 1975 tubtub 1985. Hi Jalandoni nag-ukoy ha Europe hadton urhi nga parte pa han 1970.

Ini nga estorya an pinakaurhi la ha serye han mga estorya nga gin-imbento han AFP agud pakaurton an PKP ngan BHB. Pira nga “lubnganan” na an inukad han AFP ha Southern Tagalog hini nga mga naglabay nga tuig, kundi bisan ma-kausa waray isubmitter an mga ebidensya ha pag-analisar hin mga siyentista. Hini naman nga tuig, pirit nga ginpabuto ni National Security Adviser Norberto Gonzales mismo nga may-ada natad-an nga “mass grave” ha San Fernando, Bukidnon. Ginpanhimuwa an iya estorya diri la han gobernador han Bukidnon, kundi pati han mga opisyal militar mismo han nasering nga probinsya. **AB**

Natutuyaw nga AFP

Waray pulos an mga pahayag ngan panaad han rehimen Arroyo nga “poprotektahan an katungod ngan katalwasan han kada Pilipino”. Padayon pa gihapon an paninibad han mga pasista nga tawuhan ni Arroyo ha PNP, AFP ngan iba pa nga armado nga kaway han estado. An masunod amo an mga pinakaurhi nga panhitabo nga nanhihimuwa ha iya mga panguwat:

September 5. Iligal nga gin-aresto han mga elemento han Task Force Bulacan hira Remedios, Joynes ngan Vangie San Juan ha ira balay ha Barangay Atlag, Malolos City. Mga kaurupdan ini nga mga gindakop han anay *volunteer* han Karapatan nga hi Dory San Juan, nga asya an ginbibiling han mga sundalo. Han waray nira mahiagii hi Dory ha balay, gindakop hira Remedios, Joynes ngan Vangie ngan gindara ha detatsment han militar ha barangay.

Samtang, ha Barangay San Roque, Hagonoy, Bulacan ginrekisa han mga sundalo ngan pinan-ngawatan hin mga epektos nga nakantidad hin ₱10,000 an Tanglaw sa Dagat Multi-Purpose Cooperative. Ini nga kooperatiba nga natukod ha bulig han Pamalakaya ngan Anakpawis, in gin-ngaranan nga proyekto han Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ginkawat liwat han mga sundalo an usa nga *fiberglass* nga pambot ngan higamit pangisda nga nakantidad hin ₱125,190.

Setyembre 4. Ginpatay ha Valenciana City, Bukidnon hi Candelario Magallanes Ayuda, 42, membro han Bayan Muna.

Samtang, ha Cabanatuan City, iligal nga gin-aresto hira Aprilyn Perido, 24 ngan Eloisa Tukay, 35, mga organisador han Anakbayan. Gindara hira ha PNP Provincial Headquarters ha Cabanatuan pero diri ginkokompirma han pulisya nga kapot nira an duha. Hi Perido amo an usa ha mga

magtestigos kontra ha militar ha pagbista nga ginhimo han Commission on Human Rights hadton Agosto 24 ha Angeles City.

Antes ini, ginsikmit liwat hin upat nga nakabonet nga lalake hira Gerry Martinez, 53 ngan Cesar Salamat, 70 ha ira mga balay ha Sityo Mindanao, Barangay Sto. Rosario, Malolos City. Mga membro han Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) hira Martinez ngan Salamat.

Setyembre 3. Ginpatay han mga nakamotorsiklo nga elemento han *death squad* ha Simbalan, Buenavista, Agusan del Norte hi Jovito Pinakilid, lider han Pigbawangnan Higaonon Pangibasok (PHP).

Setyembre 1. Ginpatay han duha nga lalake nga nakamotorsiklo hi Sanito Bargamento, organisador han National Federation of Sugar Workers (NFSW) ngan bugto ni Edwin Bargamento, awditor han NFSW nga ginpatay liwat hadton 2005. Sakay hi Sanito han usa nga *van* upod an iya asawa han pauraan hiya hin bala han mga kriminal ha Barangay Tortosa, Manapla, Negros Occidental. Ika-13 na hiya nga progresibo nga aktibista nga ginpatay ha Negros tikang 2005.

Hiton liwat nga adlaw iligal nga gin-aresto han PNP hira George Lavadia, 32 ngan Sharon Abangan, 33 ha Talisay City, Cebu ha akusasyon nga mga gerilya hira han BHB.

Hi Lavadia an anay tagapagyakan han Estrada Resign Movement samtang hi Abangan *campaign manager* han partido nga Anakpawis.

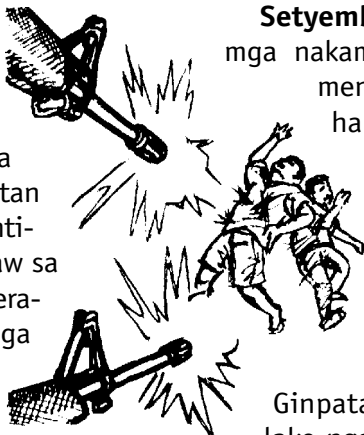
Agosto 30. Ginsikmit han mga sundalo han Task Force Bulacan an mag-asawa nga hira Napoleon ngan Ofelia Bautista, pareho membro han Pamalakaya ngan partido nga Anakpawis. Ginsikmit an mag-asawa, nga mga tinapuran ha usa nga pispán, tikang ha ira payag ha Barangay San Roque, Hagonoy, Bulacan. Kinabuwasan na ginbuhian pero kastigado hi Ofelia samtang hi Napoleon nawawara pa ngada yana.

Samtang, lima nga residente an nasamaran han bombahan hira hin tubig ha Sityo Masagana, Barangay Western Bicutan, Taguig City han mga elemento han Philippine Army nga nagdedemolis ha 106 nga balay ha nasinging nga lugar. Tungod ha mahugot nga pagriwa han mga residente, napiritan an Malakanayang nga igmando an suspensyon han demolisyon.

Agosto 27. Inaresto ha Barangay Baras, Canaman, Camarines Sur han mga elemento han PNP hi Jariz Vida, *secretary-general* han Bayan Muna ha probinsya. Kahuhuman pala niya ha iya programa ha radyo DZGE nga gintituluhan nga “Pamana ng Lahi” han dakpon hiya han mga pulis ha inembento nga kaso nga *frustrated murder*.

Agosto 22. Walo nga membro han Karapatan-Southern Tagalog an iligal nga gin-aresto ngan ginpriso han mga sundalo han 74th IB ha Barangay Tagbacan Ibaba, Catanauan, Quezon. An mga biktima amo hira Mary Jane Almoete, Christopher de Leon, Khristina Mae Guray, Virgilio Tulay, Ramon Lastique, Leonardo de Dios, Luna de Dios ngan usa pa nga waray ngarani. Han arestuhon hira, binubuligan nira nga makuha han

Padayon ha “AFP...,” paypay 6

Pangangabuso militar ha Samar

Diri mamenos ha 120 nga kabataan an biktima han pangangabuso han militar hini nga Mayo-Hulyo 2006 ha mga barangay han Quirino, Imelda ngan San Francisco ha Las Navas, Northern Samar. Kaurupod hira ha sobra 288 nga biktima han 55 nga kaso hin kabangis-militar nga nahidokumento han Pesante ngan Katungod-Northern Samar ha ginhimo nira nga *fact-finding mission* hadton Hulyo 24-28.

Ginbuksas han *fact-finding mission* an mga kaso hin arbitrario nga pagdeterinir, pag-atentar hin pagpatay, panhibang hin propyedad, harasment ngan panarhug, pagsikmit, pangastigo, istraping, tortyur ngan iba pa.

Kaupod ha mga biktima hi Marlon Parane, 12, nga gintarhug nga papatayon han duha nga sundalo hadton Hulyo 5. Gin-interogar liwat an nanganak pala nga magurang ni Marlon nga gin-akusaran nira nga Pula nga mangaraway.

Mga elemento han 63rd IB ha pamumuno ni Col. Felimon Santos an mga kriminal. May kampo ini nga yunit militar ha Barangay Opong ha kasapit nga bungto han Catubig.

Nagtitikagrabe an pangabuso han mga sundalo kahuman nira atakihon an usa kuno nga kampo han Bagong Hukbong Bayan ha Barangay Imelda hadton Hulyo 6. Upat nga sundalo ngan duha nga gerilya an namatay hini nga agway.

Singkwenta ha nahirekord nga 55 nga abuso han militar an nahitabo tikang hadto. Kaupod dinhi an piniritay nga pagpaebakwet ha 204 nga residente han Barangay Imelda ngan Barangay Quirino. Gindakop naman an nanay ngan usa kabulan an edad nga umangkong ni Marlon Parane kasumpay hini nga atake han militar. Ha patikang iginpinasamwak han militar nga duha nga Pula nga mangaraway an ira nadakop nga waray luwasa nga usa ini nga apoy ngan usa nga puya.

Tungod ha perwisyo nga durot han militarisasyon, naringgal an panginabuhin han mga parag-uma nga waray magpakatrabaho ha ira mga umhanan ha kahadlok nga pamurangtan han mga sundalo. Gintudlok han Katungod an kaso han pamilya Norcio nga napiritan lumarga ha ira panimalay ngan umhanan ha Barangay Quirino kahuman hira igpailarum ha interogasyon han militar ngan akusaran nga mga membro han BHB. Nakikiuma nala hira ha hagna han ira mga kaurupdan ha iba nga baryo.

Sumala ha Katungod, samwak an pagtalapas ha tawhanon nga katungod ha bug-os nga Eastern Visayas. Labot ha mga kaso nga nasering ha igbaw, may-ada na liwat hira nahirekord nga 42 nga kaso hin abuso han militar nga nagbiktima ha 4,203 katawo tikang Enero tubtub Hunyo yana nga tuig ha bug-os nga rehiyon. **AB**

"AFP..." tikang ha paypay 5

pamilya an patay nga lawas ni Racquel Aumentado, usa nga Pula nga mangaraway ngan pankultura nga kadre nga namatay hadton Agosto 18 ha usa nga engkwentro giutan han 74th IB ngan BHB ha Catanauan. Nagkadto liwat an Karapatan para imbestigahan an nahisumat nga pangastigo han mga sundalo ha mga parag-uma nga hira Binoy ngan Jeffrey Amorcillo ngan Armon Rogelio. Ginkasuhan an walo nga biktima hin sedisyon ngan waray pa buhii ngada yana.

Agosto 20. Ginpatay han mga elemento han *death squad* hi Hermelino Marqueza ha Barangay Maitum, Tandag, Surigao del Sur mga alas-11 han gab-i. Hi Marqueza an lider han Kapunungan sa Mag-uuma

sa Surigao, bugto nga organisasyon han Kilusang Magbubukid ng Pilipinas ngan ikaunom na nga biktima han pangangatake ha mga lider-aktibista ha rehiyon han Caraga yana nga tuig. Ginpatay hi Marqueza pira la kaoras kahuman ig-anunsyo ni Arroyo an pag-asayn niya kan anay Supreme Court Justice Jose Melo para pamunuan an komisyon nga gintukod han Malakanyang agud imbestigahan kuno an panmatay ha mga aktibista ngan membro han midya.

Agosto 6. Usa kagatos kaadlaw na nga priso an lima nga parag-uma nga ginsikmit ha Tagaytay hadton Abril 28 ngan ginkasuhan hin rebelyon. Sumala ha mga detenido, adlaw-adlaw hira nga nahiaagum hin saykolohikal nga tortyur sugad han tigdaay nga pagbabag-o ha iskedyol ha pagbisita han ira mga pamilya,

tirutigda nga pagpapahalipot ha oras han pagbisita ngan pagtabrog ha ira mga bisita nga tikang pa ha hirayo nga lugar. Hira Aristedes Sarmiento, Enrico Ybañez, Alejandro Axel Pinpin, Riel Custodio ngan Michael Masayes nga ginbansagan nga "Tagaytay 5" upat na kaadlaw nga gindeterinir ha usa nga *safe-house*, gin-interogar, gintortyur ngan diri gintutugutan makigsumpay ha ira mga pamilya ngan abogado katapos hira dakpon. Tigda nala hira nga igin-atubang ha midya hadton Mayo 1 komo mga gerilya kuno han BHB nga may plano kuno manmomba ha Metro Manila agud ringgalon an pagsalin-urog han Adlaw han Pagtrabaho. Mga membro han Kalipunan ng mga Magbubukid sa Kabite (Kamagsasaka-Ka) hira Sarmiento, Pinpin ngan Custodio. **AB**

Maj. Gen. Jovito Palparan, Jr:

Talawan nga pasista nga kriminal

Ha pagretiro ni Maj. Gen. Jovito Palparan, Jr. ha Setyembre 11, malandaw an iya ura-ura kadugon nga rekord hin panmatay, pansikmit ngan iba pa nga kabangisan kontra ha mga diri armado nga sibilyan. Sugadman, malandaw an iya kapakyasan nga puypuyon an rebolusyunaryo nga armado nga kagiusan diri la ha Central Luzon, kundi pati ha Eastern Visayas ngan isla han Mindoro kun diin nadestino hiya ngan nagsabrag hin pasista nga kangirhat tikang 2001.

Basar ha listahan han grupo nga Karapatan, 136 o 64% ha nahirekord nga 212 nga pagtalapas ha katungod-pantawo ha Central Luzon tikang Pebrero 2001 in nanhitabo ha naglabay nga 11 kabulan panahon nga pinamunuan ni General Palparan an 7th Infantry Division han Philippine Army. Kaupod dinhi an 71 nga kaso hin pagpatay, lima nga kaso hin masaker, 14 nga kaso hin pakyas nga pagpatay ngan 46 nga kaso hin pagsikmit.

Mayoriya han mga pagtalapas an ginhimo han mga pasista nga pwera ni Palparan ha mga probinsya han Bulacan, Pampanga ngan Nueva Ecija nga ginkonsentran han madugo nga kampanya han 7th ID ha katuyuanan kuno nga "paraon an suporta panmasa han rebolusyunaryo nga kagiusan." Damo nga mga lugar dinhi an aada yana ha ilarum han diri deklarado nga balaud militar, kun diin nagdodominar an poder han AFP ngan nagsasabrag ini hin terorismo ha mulupyong. Talapas ha mga batakan nga katungodsibil, an hin-uman nga waray dara nga sedula ginkakastigo, gintatamas-tamasan ngan gintatarhug.

Kilalado liwat hi Palparan nga utok han mga panmatay ngan panikmit. Kaupod dinhi an pagpatay kanda Ricardo Valmocina ngan duha pa ha San Idefonso, Bulacan had-

ton Pebrero 1. Landaw liwat an kaso han pagsikmit hadton Oktubre 26, 2005 ha mag-asawa nga Marivel ngan Danilo Supeña, pareho membro han Bayan Muna. Upat kabulan nga burod hi Marivel. Nahiagian an ira natutun-os na nga mga patay nga lawas nga nakasulod ha sako ha San Jose City, Nueva Ecija.

Hadton Enero 16, waray-kaluoy nga ginpatay an 61 anyos nga hi Ofelia "Nanay Perla" Rodriguez, lider-parag-uma, ha iya balay ha bungto han Mexico, Pampanga samtang sakmi an iya puya nga apo. Lain pa hini, hi General Palparan liwat an utok ha luyo han pagsikmit ha

mga istudyante han UP nga hira Karen Empeño, Sherlyn Cadapan ngan parag-uma nga hi Manuel Merino ha Hagonoy, Bulacan hadton Hunyo 25.

Eastern Visayas: Antes madestino ha Central Luzon, nagsabrag hin kangirhat hi Palparan ha Eastern Visayas hadton Pebrero-Agosto 2005 komo pinuno han 8th ID. Sakob hin walo kabulan, inabot ha 7,250 nga indibiduwal, 5,223 kapamilya ngan 141 nga komunidad an nagin biktima han pasista nga militarisasyon. Inabot 22 an nagin biktima hin panmatay ha rehiyon hadto la nga Pebrero-Mayo 2005, kaurugan mga lider ngan membro han mga progresibo nga organisasyon ngan partido. Ha syahan pala nga lima kabulan nga pangatungdanan ni Palparan ha 8th ID, inumento hin unom kapilo an tantos han mga pagtalapas ha katungod-pantawo itanding ha kabug-usan nga ihap han mga pagtalapas hadton 2004.

Kaupod ha pinaka-makangirhat nga krimen ni Palparan an pagpatay ha mga progresibo nga panrehiyon nga lider masa sugad kanda Rev. Peter Edison Lapuz, *regional coordinator* han Katungod-Sinirangan Bisayas ngan membro han konseho han Promotion of Church People's Response (PCPR)-Eastern Visayas nga ginpatay ha San Isidro, Leyte hadton Mayo 12, 2005 kadungangan han lider parag-uma nga hi Alfredo Malinao; ngan hi Atty. Felidito Dacut, *regional coordinator* han Bayan Muna nga ginpatay ha Tacloban City hadton Marso 14, 2005. Sumala ha imbestigasyon han mga pulis, mga tawuhan mismo han 8th ID an nakit-an nga nagsisinuduy-sudoy ha lugar kun diin ginpatay hi Attorney Dacut. Antes ini, nasamaran hi Leo Bagares, bise tsirman han Bayan Muna-EV han ambuson hiya ha Sulangan, Guiuan, Eastern Samar. Nasamaran liwat hira Fr. Allan Caparro

han Iglesia Filipina Independiente ngan bise tsirman han PCPR-EV ngan an iya asawa nga hi Aileen han rak-rakan hira hin bala hadton Pebrero 18, 2005 ha Abuyog, Leyte.

Damo nga mga baryo ngan umhanan an ginruba. Yukut-yukot an pwersahay nga ginpalayas han mga tropa ni Palparan ha Eastern Visayas pinaagi han panmomba ngan magbangis nga operasyon militar. Kaupod han mga binomba han mga helikopter han Philippine Air Force an pira nga barangay han Catarman ngan Pambujan, Northern Samar ngan Calbayog City, Western Samar hadton Abril 16, 19 ngan 20, 2005.

Diri talwas an kabataan ha pasista nga pangangabuso han mga tropa ni Palparan. Hadton Mayo 3, 2005, ginpaso han mga sundalo an kinatawo han tulo nga bata ha Matuguinao, Western Samar kahuman mapakyas nga ipatutdo ha ira an ira mga kag-anak. Hadton Marso 31, 2005, tulo nga kabataan nga 8, 7 ngan 5 anyos an ginsikmit han mga tropa han 34th IB kaupod an ira mga kag-anak ha Catbalogan, Samar.

Duguon nga rekord ni Palparan.

Syahan nga linandaw ha nasyunal nga balitang an pagigin pasista nga berdugo ni Palparan tungod ha ginpasamwak niya nga kamadarahug-militar ha Mindoro han magin hepe hiya han 204th Bde ngan tikangan an paglansar hin magkusog nga operasyon militar ha isla tikang 2001 tub-tub 2004. Personal nga binisita ni Arroyo an Mindoro hadton Oktubre 1, 2001, pira pala kabulan makalabay an paglingkod niya ha Malakanyang agud dayawon, ig-endorso ngan aghaton nga pakusgon pa an ginhihimo nira Palparan. Inabot ha 326 nga kaso hin pagtalapas ha tawhanon nga katungod an nahirekord han Karapatan ha isla. Inabot ha 27 nga mga aktibista an ginpatay ha Mindoro. Pinakalandaw an pagsikmit, pagtortur ngan makangirhat nga pagsalbeyds hadton Abril 2003 kan-

da Eden Marcellana, *secretary general* han Karapatan-Southern Tagalog ngan Ka Eddie Gumanoy, tsirman han Kasama-TK, panrehiyon nga organisasyon han mga parag-uma. Hi Palparan liwat an utok ha pagpatay kan Vice Mayor Juvy Magsino han Naujan, Oriental Mindoro hadton 2004.

Komo pinuno naman han Task Force Banahaw hadton 2001, nagin responsable hi Palparan ha 61 nga pagtalapas ha katungod-pantawo ha Laguna.

Antes ini, han mahiasayn hi Palparan ha Mountain Province hadton 1992, unom an ilegal nga ginaresto, lima an ginharas, usa an ginsikmit, usa an ginsalbeyds, usa an nasamaran ngan duha an nagin kaso hin pwersahay nga ebakwasyon.

Mas temprano pa, komo kumander han 24th IB hadton 1987 tubtub 1991 ha Pampanga ngan Bataan, utok hiya han mga ilegal nga pangaresto, detensyon, tortur, pwersahay nga pagpapalayas ngan panhibang hin kinabuhi han damo nga mga aktibista, membro han mga progresibo nga organisasyon ngan mga ordinaryo nga mulupyo. Nagtukod liwat hiya hin mga grupo hin *vigilante* ha Pampanga nga responsable ha mga pansalbeyds, tortur ngan iba pa nga mga krimen. Kaupod ha ira mga biktima an mga tagdepensa han katungod-pantawo.

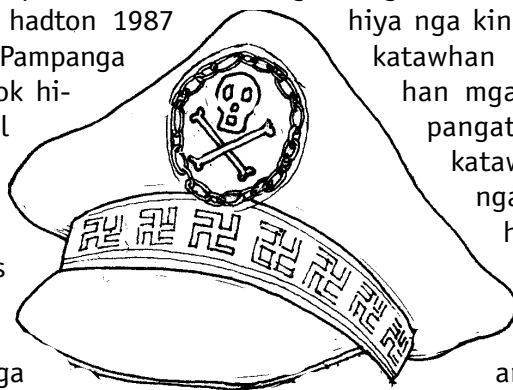
Matalaw ngan pakyas ha pag-ato ha BHB. Waray hunong hi General Palparan ha paghinambog nga nagdaug an AFP ha pakig-away ha Bagong Hukbong Bayan ngan ha paginestorya nga napara na an suporta ha BHB ha mga munisipalidad ha Bulacan, Nueva Ecija ngan Pampanga.

Buaw an iya mga paghinambog atubangan han kamatuoran nga waray hiya bisan ano nga mairaraku-da-

ko nga kadaugan-militar kontra ha BHB. Tungod kay nan-ngungurog gadman hiya ha kahadlok ha armado nga mga gerilya han BHB nga akos magdepensa ha kalugaringon, an ginta-target han terorismo nga militar han AFP amo an mga komunidad han mga parag-uma, parag-isda ngan trabahador kun diin naglalansar hin pagsosona, gintatalumpigos an diri nagpapakabaton han rekisitos nga pagkuha ngan pirme pagdinaradara han sedula ngan naninikmit ngan nanmamatay hin mga aktibista an iya mga tropa ngan inataman nga *death squad*. Waray hin bisan usa nga higayon nga pinamunuan mismo ni Palparan an usa nga aktuwal nga operasyon militar kontra ha BHB.

Lugod, tungod ha iginsasabrag nga kangirhat ni Palparan, hul-os hiya nga kinangangalsan han katawhan Pilipino. Resulta han mga magbangis nga pangatake han AFP ha katawhan, dugang la nga nagin malinaw ha ira an panginanglan ngan katukmaan nga magarmas ngan umato. Nagtitikadamo an naghingyap nga umapi ha Bagong Hukbong Bayan (BHB) para kab-uton an hustisya ngan sirutan an mga pasista nga kriminal.

Matapos man an pormal niya nga pangatungdanan ha AFP, diri mahunong an katawhan tubtub nga diri niya mababaydan an kada turo han dugo nga inutang hini nga berdugo nga Palparan ha katawhan. Igpapatok ha iya an rebolusyunaryo nga hustisya diinman hiya kumadto. Kaupod han iya amo nga hi Arroyo, ginsentensyahan na han rebolusyunaryo nga kagiusan hi General Palparan komo usa ha pinaka-madarahug nga pasista nga kriminal nga nagmadinaugon la ha pagpalarab han rebolusyunaryo nga diwa han katawhan Pilipino. **AB**

43 nga armas nakumpiska ha mga operasyon pagdis-arma han BHB

Inabot ha 43 nga magkalain-lain nga kalibre hin armas an nakumpiska han mga yunit han Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha mga operasyon pagdis-arma nga iginlansar ha Bukidnon, Negros ngan Capiz hini nga urhi nga parte han Agosto. Gindayaw han Partido Komunista han Pilipinas an mga yunit han BHB ha mga naamkon hini nga kadaugan ngan gin-aghat an iba pa nga mga yunit ha bug-os nga kamurupud-an nga pakusgon pa an pakiggerra nga gerilya para makakumpiska pa hin dugang nga mga armas agud maarmasan an nagtitikadamo nga mga narekluta han BHB.

Ha Bukidnon. Pinakalan-daw ha mga operasyon pagdis-arma an pag-atake han pinadako nga platon han BHB ilarum han Ernesto Roa Command ha *patrol base* han 72nd IB ngan CAFGU ha Barangay Boco, Banlag, Valencia City hadton Agosto 22 kun diin nakakumpiska an BHB hin 30 nga pusil. Nakakumpiska an BHB hin 15 nga M14, 10 nga Garand, duha nga M16, duha nga karbin ngan usa nga .45 kalibre nga pistola.

Sumala kan Ka Cesar Renerio, tagapagyakan han NDF-North Central Mindanao Region (NCFMR), gin-himo an pag-atake dapit alas-11:30 han gab-i. Inato an duha ha 15 nga elemento han CAFGU pero dayon hira nagsurender han ira mga armas han maigo hira. Dagmit liwat nga sinurender an 13 nga elemento han CAFGU nga nasurprisa tungod kay nan-nga-ngaturog hira hiton nga pangorason. Namatay an *cadreman* han 72nd IB han mag-atentar ini nga kuhaon an iya armas. Napiritan an mga Pula nga mangaraway nga pusilon hiya.

Iginreport liwat han tagapagyakan nga nakapaglansar an mga yunit han BHB ha NCFMR hin walo nga taktikal nga opensiba ha porma hin mga

reyd ngan harasment tikang Hulyo tubtub Agosto ha Bukidnon, Misamis Oriental ngan Agusan del Sur. Resulta hini, upat nga sundalo ngan tulo nga elemento han CAFGU an namatay ngan tulo pa nga sundalo an nasamaran.

Ha Capiz. Hini liwat nga adlaw, nakakumpiska an BHB hin lima nga armas nga magkalain-lain an kalibre ha Barangay Bungsuan, Dumarao. Nagpakamiru-militar an lima nga kaapi han BHB-Nonito Aguirre, Sr. Command para makasulod ha balay han tsirman han Barangay Bungsuan. Di-da na hira nagpakilala nga mga Pula nga mangaraway han nakasulod na hira. Madagmit nira nga nakumpiska an duha nga M16, usa nga M14, usa nga karbin ngan usa nga .45 kalibre nga pistola ngan mga bala tikang ha

arsenal han anak han barangay tsirman nga usa nga opisyal han PNP.

Ha Negros. Gin-atake han pitokatawo nga yunit han BHB an Tarkii Mining Company ha Barangay Tilim, Calatrava hadton Agosto 29 ngan gindis-armahan han ira mga pusil an mga armado nga bantay. Nakakumpiska hira hin duha nga .38 kalibre nga rebolber ngan usa nga 12-gauge shotgun. Usa ha mga gindis-armahan amo an hepe han Calatrava Police Station nga nagtatrabaho liwat komo gwardya ha minahan.

Antes ini, lima nga armas an ginhakot han usa kaplatun han BHB ha bungto han Toboso ha operasyon-dis-arma nga iginlansar hadton Agosto 21. Siyam nga Pula nga mangaraway an inatake ha Salamanca Barangay Hall nga asya liwat an hedkwarters han Task Force Bantay Dagat. Nakakumpiska hira hin usa nga Thompson *submachinegun*, usa nga karbin ngan usa nga ICOM *base radio*. Kadungan hini, ginreyd han iba pa nga gerilya an mga balay han barangay tsirman ngan mga membro han Task Force Bantay Dagat kun diin nakakumpiska liwat hira hin usa pa nga M16 nga may unom nga magasin, usa nga M14 ngan usa nga *shotgun*.

Sumala kan Ka Bayani Obrero, tagapagyakan han Boy Gatmaitan Command han BHB-Negros, an pagdis-arma ha mga elemento han Bantay Dagat amo in baton ha demanda han gudti nga mga parupangisda nga ginbibiktima nira. Sering niya, hini la nga Hunyo, usa nga bata nga usa pala katuig an edad an namatay han mag-istraping an mga kaapi han Bantay Dagat. Ini nga paramilitar nga mga pwersa nga nagpapakasidngon nga tagdepensa ha kalibungan amo liwat an nanmimirata ha kabaybayunan han Toboso ngan mga kahigripid nga lugar. **AB**

Mga aksyon militar ha Agusan, Quezon ngan Misamis

Walo nga sundalo an namatay ngan usa an nasamaran ha magkabu-rublag nga armado nga aksyon han mga Pula nga mangaraway han BHB ha Agusan del Sur, Misamis Oriental ngan Quezon hini nga Agosto.

Ha Agusan del Sur. Diri mamenos ha lima nga sundalo han gobyerno an dayon namatay hadton kulop han Agosto 25 han pabuthan han BHB hin *land mine* ngan pauranan hin bala an ginsasakyan nira nga siksabay nga trak ha Barangay Mardon, Talacogon. Nagtikang an agway dapit alas-12:30 han kulop ngan linastar ini hin usa kaoras han umato an mga nahisasalin nga buhi ha 12-katawo nga grupo han kaaway. Inatras an mga Pula nga mangaraway pag-abot han reinsertment han militar.

Ha Quezon. Duha nga sundalo han Reengineered Special Opera-

tions Team (RSOT) an namatay han ambuson hira han mga gerilya han BHB ilarum han Maria Theresa de Leon Command (MTDC-BHB) ha Sityo Matalahan, San Vicente hadton Agosto 26. Nasamaran liwat an usa pa nga sundalo. An mga ginambus nga sundalo tikang pa la magdul-ong ha ira kampo hin ginpasurender kuno nira nga lima nga Pula nga mangaraway ngan tibalik na kunta ha ira

yunit nga nagpapatuman hadto hin *civil-military operations* ha San Vicente.

Ha Misamis Oriental. Usa nga sundalo han 8th IB an nahulog ha pangpang ngan namatay han maigo hiya han isnayper han BHB hadton Agosto 22 ha Sapa ng Maayan, Bantawan, Gingoog City. Nagpapatrolya an mga sundalo han igkaengkwentro nira an usa kaplatun han BHB dapit alas-6 han gab-i. AB

Isnayping, harasment ha Far South Mindanao Region

Diri mamenos ha pito nga sundalo han Philippine Army ngan mga elemento han CAGU an namatay ha mga isnayping nga operasyon ngan harasment nga iginlansar han mga gerilya ilarum han Valentin Palamine Command (VPC) han BHB ha Far South Mindanao Region (FSMR) hadton Hulyo.

Ha usa nga pahayag, nagsering an VPC nga diri pa nahibabaruan nga ihap han mga elemento han 66th IB ngan CAGU an namatay ngan nasamaran han isnaypon hira han gintig-ob nga mga pwersa han Front 74 ngan Front 76 ha Sityo Sultana, Barangay Dongan Pikong,

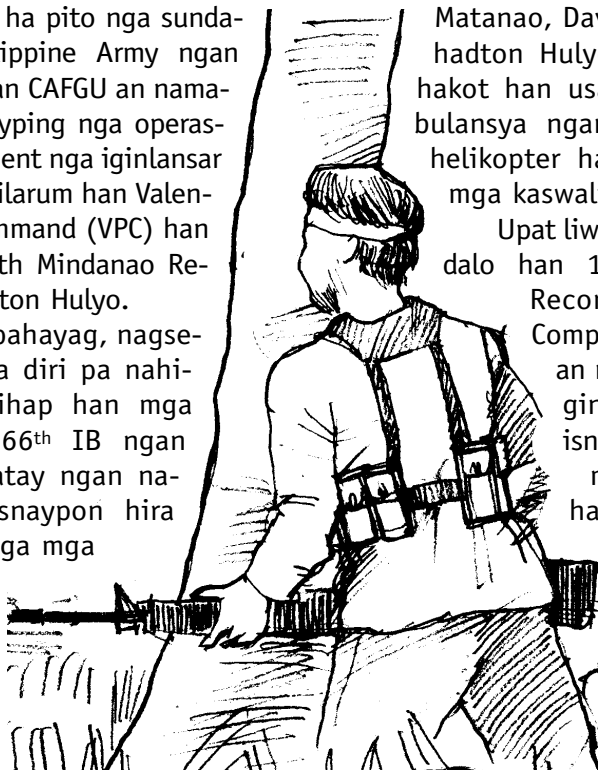
Matanao, Davao del Sur hadton Hulyo 20. Ginahakot han usa nga ambulansya ngan usa nga helikopter han AFP an mga kaswalti.

Upat liwat nga sundalo han 1st Division Reconnaissance Company (DRC) an namatay ha ginhimo nga isnayping han mga gerilya han katawhan han Front 76 hadton Hulyo 17 dapit alas-9 han aga

ha Sityo Tacul, Sinapulan, Columbio, Sultan Kudarat. Ikaduha na ini nga dugsang han BHB ha mga elemento han DRC nga nag-atentar sumakob hadton Hulyo 16 ha pareho nga lugar ngan nahiagum hin diri pa naiihap nga mga patay ngan samaran.

Ha mao liwat nga adlaw, tulo nga sundalo an namatay ha harasment nga ginhimo han mga Pula nga mangaraway han Front 74 kontra ha gintig-ob nga tropa han 27th ngan 57th IB ha Datal Pitak, Colon-sabak, Matanao.

Sering han VPC, an mga atake hini nga nakagdurot hin mga destroso ha AFP, CAGU ngan iba pa nga armado nga kaway han reaksyunaryo nga gobyerno in pangilal-an han kandaman han BHB ha FSMR nga pakayason an todo-gerra nga kampanya han rehimen US-Aroyo. AB

Pabatunon an Petron, Sunshine Maritime ngan gobyerno Arroyo ha Guimaras *oil spill*

Kinahanglan pabatunon an Petron Corporation, Sunshine Maritime Development Corporation (SMDC) ngan gobyerno Arroyo ha kriminal nga responsabilidad kasumpay han hiluagan nga pag-awas han lana (*oil spill*) ha Iloilo-Guimaras Strait nga diri la nagresulta hin grabe nga pagkahibang ha kadagatan, kundi nagdurot hin sobra nga destroso ha panginabuhi ngan panlawas han narunapulo kayukot nga parupangisda ngan iba pa nga mulupyo ha Guimaras ngan mga kasapit nga isla.

Destroso nga durot han *oil spill*

Gintatantiya nga inabot na ha masobra 300,000 kalitro han lana an inawas tikang ha barko nga MT Solar I (gintatag-iyang han SMDC) han kalunod hini ha kadagatan hadton Agosto 11. Ginkontrata han Petron Corporation an SMDC para ibiyahe an 2.2 milyon kalitro nga lana. An inawas nga lana nagprodyus hin isipiso nga "*oil sludge*" (nagsalado nga tubig ngan lana) nga nagsarang hin masobra 150 kakilometro tikang ha nalunuran han barko.

Inabot ha 300 kakilometro han kabaybayunan han Guimaras, Iloilo ngan Negros an ginhibang han pagawas. Gindestroso han lana an masobra 15 kakilometro nga kwadrado nga *coral reef*, 60 kaektarya nga plantasyon han *seaweed*, 1,100 kaektarya han kabakhawan, 1,000 kaektarya han *marine reserve* kalakip an upat nga lugar nga ginpreserbar para ha *eco-diversity*, unom nga *pier* ngan mga *beach resort*.

Masobra 4,000 kapamilya tikang ha 20 nga barangay ha Guimaras ngan walo nga barangay ha Panay an nawarayan hin pakabuhing prinsipal tungod han pagkaruba han mga pangisdaan. Masobra na 740 katawo an nagkamay-ada iba-iba nga tipo hin sakit tikang ha impeksyon ha panit, hikab, *rhinitis* (panhubag ha sakob han irong), *gastritis* (panhubag ha sakob han tiyan) ngan *gastroenteritis*

(panhubag han tiyan ngan tinae) durot han direkta nga pagkatin ha lana, paghinggot han mga kemikal hini ngan pagkaon hin kontaminado nga mga pangtion. Gintatantiya nga maabot hin pira kadekada an rehabilitasyon han kadagatan nga apektado han *oil spill*.

Baratunon han Petron ngan SMDC

Klaro nga kinahanglan batunon han SMDC ngan mga opisyal hini an pagawas han lana ngan destroso nga igindurot hini ha palibot ngan pakabuhing sugadman an mga problema ha barko ngan mga balaud ngan pagsurundon ha pagbiyahe nga gintalapas han kompanya ngan kapiatan. Kundi sayop an pagsering, pareho han karuyag pagawason han

gobyerno, nga waray kriminal nga responsabilidad an Petron. Kamatuoran, an Petron an may-ada pinakadako nga responsabilidad han waray ini ginhimo nga pitad para seguruhon an kalibrihan han pagtransporta han lana hini.

Ha katuyuanan nga magkagtipid, waray hini seguruha nga *double-hulled* o may duha kaluon han putahaw nga nagpuputos ha lawas hini an barko nga magbibiyahe hin lana, sugad han nakabutang ha mga internasyunal nga suklanan pankalibrihan. Hadton pa nga 1993 ginpadig-on han Pilipinas an internasyunal nga balaud pankadagatan nga nagtatalaan nga an mga *oil tanker* kinahanglan *double-hulled* agud bisan maluhuan an usa nga luon han pinakalawas hini diri pa gihapon maawas an iginbibiyahe hini nga lana.

Gidadakui nga kriminal nga pagpapasibaya an diri pagsunod han Petron ha sugad nga suklanan labina nga padayon ini nga nagkakabi hin dako nga ganansya. An Petron usa ha tulo ha pinakadako nga kompanya han lana ha Pilipinas. Hadton nakalabay nga tuig, nagrehistro ini hin ₱6 bilyones nga neto nga kita, pinakadako ha nakalabay nga 10 katuig.

Ha atubangan han gidadakui nga destroso nga igindurot han pagawas han ira lana, ura-ura kahinay ngan kulang kaupay an nagin paggigos han Petron. Waray ini iginalotaga nga anuman nga kantidad para dayon mabuligan ngan mahisalbar an nadeostro nga mga mulupyo.

Padayon ha "Guimaras..." paypay 12

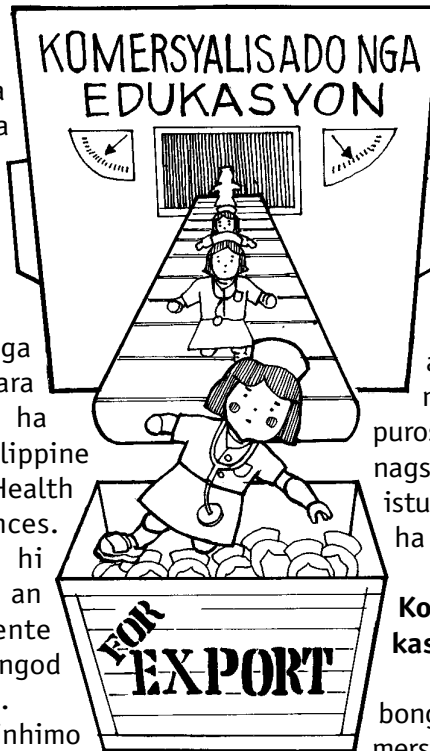
Komersyalisado nga edukasyon

Nabuyagyag ha publiko an samwak nga korapsyon ngan komersyalisasyon ha edukasyon han narsing han mabuksas an nahitabo nga panlimbong ha Nursing Licensure Exams (NLE) hini nga tuig. Syahan nga nabuksas nga ha adlaw mismo han eksam, nagdistribwer an Gapuz Review Center ha Baguio ha mga istudyante hini hin usa nga dokumento nga nag-unod hin mga pakiana ngan baton nga eksakto nga igin-uunod han NLE. Inabot ha 2,000 nga istudyante an dayon nadabi.

Ha mga sinunod nga adlaw, nabuksas liwat an paghatag han Inress Review Center hin usa nga "final review" (o urhi nga pagrepaso) ha gintirok nira nga mga istudyante. Nag-unod ini nga "final review" hin mga pakiana ngan baton nga magawas ha NLE. Gintatag-iya ni George Cordero ini nga Inress, anay presidente han Philippine Nursing Association (PNA), nga nabulig ha pag-andam ngan pag-ataman ha integridad han nasering nga eksam. Tag-iya liwat hi Cordero han

pinakadako nga eskoylahan para ha mga nars ha nasud, an Philippine College for Health and Sciences. Nagresayn hi Cordero ngan an bise presidente han PNA tungod ha kaarawdan.

Ha mga ginhimo nga imbestigasyon pareho han Professional Regulation

Commission (PRC) ngan Senado, nahibaruan nga antes pa man an eksam, an iginpalusot nga mga baton ha ikatulo ngan ikalima nga parte

han eksaminasyon in sinamwak na ha mga istudyante han duha nga nasering nga *review center*, ngan sugadman ha damo nga iba pa nga *review center*. Sunud-sunod nga nabuksas hini nga mga imbestigasyon an pagkadamang han iba pa nga hitas nga opisyal han narsing ngan mga *review center* nga puros baga-baga mga linta nga nagsusupsop han dugo han mga istudyante ngan naghihibang ha propesyon han narsing.

Komersyalisado nga edukasyon

Naibuyagyag han panlimbong ha NLE an dunot ngan komersyalisado nga sistema han

Padayon ha "Narsing..." paypay 13

"Guimaras..." tikang ha paypay 11

Baratunon han rehimen Arroyo

Ha luyo han gidadakui nga destroso nga igindurot han *oil spill* ngan pag-aro hin bulig han lokal nga gobyerno ngan katawhan, inabot hin haros duha kasemana antes tukuron han rehimen Arroyo an "Task Force Guimaras" para magdumara ha paglimpyo han kadagatan. Antes ini, pira na kaadlaw nga nanalinguha an lokal nga mga organisasyon han parupangisda, mga grupo nga *environmentalist* ngan Philippine Coast Guard nga limpyuhon matiunan-o paman an *oil spill*.

Waray gamita han Malakanyang an 40% nga pananag-iya han gobyerno ha Petron para seguruhon an pagalotaga hini hin pundo agud limpyuhan an inawas nga lana ngan baydan an gidadakui nga destroso ha kalibungan ngan pakabuhi han mga mulup-

yo. Kamatuoran, gin-abswelto han gobyerno an Petron ha kriminal nga responsabilidad ngan nagsering nga kun may-ada man, an baratunon la hini amo an pagkontrata ha SMDC.

Iginpapakita han *oil spill* ha Guimaras nga waray ginhihimo nga anuman nga pag-aandam an gobyerno ha pag-atubang ha pareho hini nga dagko nga remalaso. Una, bisan kun usa ini ha mga nagpirma ha internasyunal nga kombensyon nga nagpaplastar nga kinahanglan *double-hulled* an mga *oil tanker*, waray pa ini nahimo nga balaud subay hini. Kun sugad, ha kada adlaw nga may nagbi-biyahe nga *single-hulled* nga *oil tanker* ha kadagatan han Pilipinas magigin tarhug an utro nga *oil spill*, talapas ha kalugaringon nga "Clean Water Act" nga nagtatalaan hin patok ha "tinuyo ngan grabe nga pagpapasibaya" ha polusyon han kadagatan.

Ngada yana, waray pa nahihimo nga pitad para haw-ason an nalunod nga barko o diri ngani suyupon an masobra pa 1.5 kamilyon nga litro nga nakaistak nga lana nga padayon nga naawas ngan naghihibang ha kadagatan. Diri liwat ginbabaton han gobyerno an bataan nga mga panginahanglan ngan waray pa gihapon naiplastar nga panmaihaan nga plano para mabuligan an yukut-yukot nga mulupyo nga nagin biktima han remalaso ngan padayon nga nagkasakit ngan nagugutom. Mas interesado pa hi Arroyo nga tahuban an kagrabi-hon han remalaso nga nahitabo ha Guimaras sanglit gindid-an na niya nga direkta makighampang ha midya bisan an mga opisyal han Philippine Coast Guard nga pira na kabeses nga nagpahayag hin kangalas ha pagpasibaya han Petron ngan pagsimpatiya ha nahibangan nga mga mulupyo. **AB**

edukasyon han narsing ha nasud nga duro nga nagpapakuri ha mga istudyante. Sistema ini nga nagsasalikway ha tinuod nga diwa han propesyon nga pag-ataman ha magsakit ngan nanginginahanglan. Lugod, usa ini nga sistema nga gin-gagamit nga garatsan han mga kapitalista ngan ira kakonsabo ha gobyerno ngan mga pribado nga institusyon.

Dugang pa ini nga ginpagrabe han palisiya han pag-eksport hin kusog-pagtrabaho nga nagduduso ha mayoriya han mga nars ngan iba pa nga propesyunal nga Pilipino nga magbiling

hin trabaho ha iba nga nasud. Ginsisingabot hini nga komersyalisado nga sistema an desperasyon han narunapulo kayukot nga istudyante nga makakagpakabuhi ha iba nga nasud.

An komersyalisasyon han edukasyon nga narsing labaw pa nga nagbagsak ha duro na ngani kahibubo nga kalidad han serbisyo panlawas ha nasud. Nakatutok ini ha pagprodyus hin mga bag-o nga gradweyt para mapun-an an internasyunal nga *demand* para ha mga nars nga masinugtanon ngan abuyon kumarawat hin hibubo nga suhol prinsipal ha US ngan iba pa nga rikuhanon nga mga nasud. Tungod hini, tigda nga nagbuthuan nga pareho hin kaulapingan an gatus-gatos nga eskoylahan nga pan-nars nga nagpoprodyus hin mga diri kwalipikado nga gradweyt sanglit nanginginahanglan pa hira mag-enrol ha mga *review center* ngan naengganyar ha mga ginbabaligya nga iginpapalusot nga mga pakiana ngan baton ha NLE.

Tikang 1999, inumento tikang 186 ngadto ha 460 an ihap han mga eskoylahan nga pan-nars ha Pilipinas. Kundi 40% hini may-ada "0% passing rate" o waray pa nahipapasar nga istudyante ha NLE. Labot hini, may-ada liwat 24 nga eskoylahan nga

waray naman la 8% han mga nagtapos an nakapasar ha eksamin. Damo ha mga nagtututdo ha nasing nga mga eskoylahan diri kwalipikado komo mga magtututdo. Kada tuig, nagtitikaguti an ihap han mga bag-o nga gradweyt nga napasas ha NLE.

Gintutugutan han reaksyunaryo nga gobyerno an pagdamo han sugad nga mga eskoylahan, labina kay an pira hini pananag-iya han mga politiko ngan suok nga kasangkayan han pamilya Arroyo. Mahinunumduman nga nagresayn ha posisyon an bug-os nga Technical Committee on Nursing Education han Commission on Higher Education hadton Hulyo han diniri an rehimen Arroyo nga sadhan an damo nga eskoylahan nga pan-nars nga

nadiskobre nira nga waray ha suklanan komo mga institusyon nga pan-edukasyon labina kasumpay han pagpahihara ha narsing ngan panambal. Ha 460 nga eskoylahan nga pan-nars ha bugos nga nasud, 12 la an ginkokonsidera han ChED nga aada ha suklanan.

Sugadman, nagkakabi hin luon-luon nga salapi an mga *review center* nga ginpapadalagan han mga negosyante, kakonsabo han higtaas nga opisyal han gobyerno. Maabot ₱12,000-16,000 an ginbabaydan han kada istudyante ha simple nga rebyu para ha NLE. An rebyu para ha mga eksamin para makapalangyaw-nga-labnasan naabot hin ₱20,000-50,000 kada istudyante. Diri pa kaupod dinhi an bayad para ha eksam ngan kun anuano pa nga iba nga sobrado nga kabaraydan pareho han ₱1,000 nga ginsusukot han Board of Nursing (BoN) para ha pagpaimprinta la han imbitasyon ngan programa ha *oath-taking* o panunumpa han mga bag-o nga nars.

Pantapal ni Arroyo

Ngatanan ini nag-ani hin kangalas tikang ha ranggo han mga nars ngan istudyante han narsing ngan makusog nga pagkondenar tikang ha katawhan. Nananawagan hira, labina adton mga

aada ha sektor han panlawas, han pagbalik han dignidad han ira propesyon ngan pag-isa han kalidad han edukasyon ngan serbisyo pan-nars.

Igin-iinsister nira an hagilayon nga paglansar hin independente nga imbestigasyon para matudlok an mga salaan ngan masirutan ini hira. Iginpanawagan nira an pagtanggap han mga opisyal han gobyerno nga dabi ha panlimbong ngan pagpasibaya ha pagdamo han mga *review center* nga gin-gagamit nga garatsan. Dugang pa hini, ginkokondenar nira an komersyalisasyon han edukasyon pan-nars ngan iginpapanawagan an hugot nga pagsunod ha nakatalaan nga mga istandard ha ira propesyon. Ha katuyuanan nga paraon an pagtahap ha mga istudyante nga nadabi ha panlimbong, igin-iinsister nira nga utro ipakuha ha ira an ikatulo ngan ikalima nga parte han eksamin ngan sugbungon an kagarastuhan hini.

Tungod hini, napiritan an rehimen Arroyo nga *magpakitang-tao* ngan magpatawag hin imbestigasyon. Kundi ngada yana waray pa ini natudlok naman la nga mga salaan ngan nasalawdan hin haum nga kriminal nga kaso.

Katapos an masobra na usa kabanulan, waray ginhimo nga mapagdesisyon nga pitad an rehimen para matudlok ngan masirutan an mga opisyal nga responsable ha panlimbong ngan atubangon an pagkadunot han sistema nga edukasyon nga narsing. Kamatuoran, gintatahuban hini an mga salaan. Ginhimo nga dugang nga ulang an EO 464 nga gin-gagamit han Malakanyang para depensahan ngan pugngan nga umatender ha mga pagbista han Senado hiunong ha karukayaknon an mga opisyal han PRC ngan iba pa nga opisyal han gobyerno nga iginpapatawag han mga senador. Gintugutan la ni Arroyo nga umatender hi PRC Chairperson Leonor Tripon-Rosero ha pagbista han Senado hini nga Setyembre 6 tungod kay nakatalaan nga hisgutan dinhi an badyet han PRC. **AB**

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyon nga Waray
Tuig XXXVII Ihap 17
Septembre 7, 2006
www.philippinerevolution.net

Editorial

Panmwersa ngan panguwat para mag-iha pa ha poder

Waray putas an magdugo ngan tinuyaw nga pagmamaniobra ni Gloria Arroyo, gamit an ngatanan nga makatinnan nga instrumento han estado ngan iba pa nga dayag ngan sekreto nga pamaagi para labaw nga pahugton an pagkapyot niya ha poder.

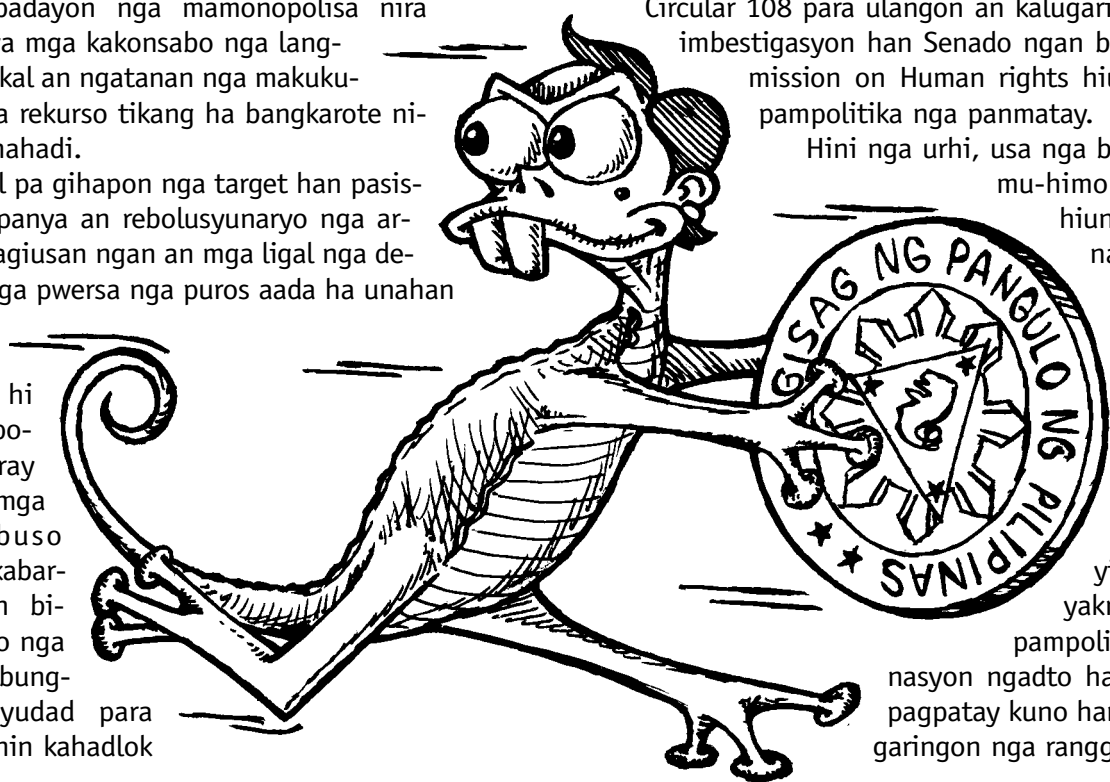
Dudrungan an mga iskema han rehimen agud uwaton an katawhan ngan rumkon, kun diri man paliton, an iba pa nga poyde mag-ulang ha waray paghugpoy nga ambisyon ni Arroyo nga mapahilawig pa an katin niya ha poder ngan padayon nga mamonopolisa nira ngan han iya mga kakonsabo nga langyaw ngan lokal an ngatanan nga makukurakot pa nga rekurso tikang ha bangkarote niya nga paghahadi.

Prinsipal pa gihapon nga target han pasista nga kampanya an rebolusyunaryo nga armado nga kagiusan ngan an mga ligal nga demokratiko nga pwera nga puros aada ha unahan han pakigbisog para patalsikon hi Arroyo ha poder. Waray wantas an mga pangangabuso militar ha kabaryuhan ngan bisan ha damo nga sentro nga bungto ngan syudad para magsabrag hin kahadlok

kontra ha katawhan. Padayon an panmatay ngan pansikmit han mga *death squad* ni Arroyo ha mga progresibong militante nga pwera. Diri matatahuban an kriminal nga responsabilidad ni Arroyo ngan mga kakonsabo nga pasista bisan han gintindog hini nga Melo Commission nga kunuhay mag-iimbestiga ha panmatay ha mga aktibista ngan kritikal nga mamarahayag.

Kadungan hini, padayon nga gin-gagamit han rehimen an EO 464 ngan kasumpay hini nga Memorandum Circular 108 para ulangon an kalugaringon nga mga imbestigasyon han Senado ngan bisan han Commission on Human rights hiunong ha mga pampolitika nga panmatay.

Hini nga urhi, usa nga bag-o nga hini-mu-himo nga estorya hiunong kuno ha nahiangian nga lubnganan han mga "biktima han pagpurga" ha Leyte an iginduduso han rehimen para ibalyista an karukayaknon han mga pampolitika nga asasinasyon ngadto ha tagdamo nga pagpatay kuno han BHB ha kalugaringon nga ranggo. Katuyuanan

Mga landaw hini nga isyu...

Natutuyaw nga AFP
PAYPAY 5

43 armas nakumpiska
ha mga operasyon
dis-arma
PAYPAY 8

Panlimbong ha eksam
ha narsing
PAYPAY 12

Mga instruksyon ha pag-iimprenta

1. An **ginsundan nga paypay**, nga eksakto nga kopya han paypay 1 gawas ha mas pus-aw an *masthead* o *logo* in para ha mga nagamit hin *mimeo machine* o nag-iimprenta ha pamaagi nga *v-type*. Gindesenyo ini para diri madali nga mahibang an istensil.

2. Pag-*print* ha istensil:

- a) Ha *print dialog*, i-*check* an **Print as image**
- b) Tanggalon an *check* ha **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-*click* an **Properties**
- d) I-*click* an **Advanced**
- e) Seguruhon nga naka-set ha **100%** an **Scaling**
- d) Ipadayon an pag-*print*

3. Gin-aaghat an mga kasama nga ipaabot ha patnugutan han *AB* an anuman nga problema kasumpay han pag-iimprenta pinaagi han *v-type*. Magpadara hin *email* ha angbayan@yahoo.com